

<https://doi.org/10.62405/osiconf.2026.38>

Химчук А. В.,

Аспірант кафедри загальнотеоретичного правознавства

та публічного права,

Національний університет «Києво-Могилянська академія», Київ, Україна,

ORCID: 0000-0002-7114-8876, e-mail: a.khymchuk@ukma.edu.ua

РЕГУЛЯРНЕ ОНОВЛЕННЯ НАБОРІВ ВІДКРИТИХ ДАНИХ В УКРАЇНІ: НОРМАТИВНІ ВИМОГИ ТА МЕХАНІЗМИ КОНТРОЛЮ

АНОТАЦІЯ. Мета дослідження полягає у з'ясуванні нормативних вимог до регулярного оновлення наборів відкритих даних в Україні та механізмів контролю за їх дотриманням. Для цього застосовано формально-юридичний метод, проаналізовано практику Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та судові рішення. Розпорядники зобов'язані регулярно оновлювати дані, але можуть визначати періодичність у межах, установлених законодавством. При виборі максимально можливої частоти слід враховувати цикл створення та зміни первинних даних, оскільки найкоротший передбачений інтервал не завжди йому відповідає. Контроль за виконанням цього обов'язку ускладнює відсутність окремого складу адміністративного правопорушення за неоновлення даних. Уповноважений може вимагати усунення порушення через внесення подання, проте відповідальність у такому разі пов'язана з невиконанням його законних вимог. Водночас суди по-різному вирішують питання про зобов'язання розпорядників регулярно оновлювати дані в майбутньому. Подальшого дослідження потребують доцільність запровадження адміністративної відповідальності за неоновлення та належні способи судового захисту в разі невиконання цього обов'язку.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: публічна інформація; відкриті дані; періодичність оновлення; Уповноважений Верховної Ради України з прав людини; судовий захист.

ВСТУП. Стаття 10-1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» (далі — Закон) зобов'язує розпорядників інформації регулярно оновлювати публічну інформацію у формі відкритих даних (далі — відкриті дані) на єдиному державному веб-порталі відкритих даних (далі — Портал) та на своїх веб-сайтах. Обов'язок оновлювати оприлюднену інформацію також закріплено в п. 6 ч. 1 ст. 14 Закону (Verkhovna Rada of Ukraine, 2011).

Розпорядники часто не дотримуються цього обов'язку. Так, станом на 1 листопада 2025 року моніторинг Офісу ефективного регулювання (BRDO) засвідчив, що із 928 наборів даних, які зобов'язані оприлюднювати 97 розпорядників центрального рівня, лише 169 було оновлено вчасно, 256 наборів було оновлено невчасно, 19 наборів оновлено після зміни даних, а 15 не оновлювалися взагалі. Ще 469 наборів були відсутні на Порталі (Better Regulation Delivery Office, 2025).

У контексті відкритої науки ця проблема має практичне значення: несвоєчасне оновлення відкритих даних, як джерела емпіричного матеріалу для дослідників, обмежує можливості аналізу поточних процесів у державі та відстеження їхньої динаміки.

Проблеми забезпечення своєчасного оновлення відкритих даних розглянуто в Зеленій книзі «Політика відкритих даних», зокрема щодо вибору періодичності оновлення наборів та її дотримання (Samokhodskyi et al., 2020). Питання реагування на порушення у сфері відкритих даних загалом досліджував автор, оцінюючи ефективність діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (далі — Уповноважений) (Khymchuk, 2026).

Мета цієї роботи — з'ясувати нормативний зміст обов'язку регулярного оновлення наборів відкритих даних, межі дискреції розпорядників щодо вибору періодичності та механізми парламентського контролю та способи судового захисту в разі порушення цього обов'язку.

МЕТОДИ. Кількісні відомості про стан оновлення наборів даних використано з оприлюдненого моніторингу BRDO (Better Regulation Delivery Office, 2025). Для аналізу та тлумачення приписів законодавства про регулярне оновлення даних застосовано формально-юридичний метод. Аналіз практики Уповноваженого ґрунтується на результатах попереднього дослідження автора (Khymchuk, 2026). В межах аналізу судової практики щодо регулярного оновлення наборів даних проаналізовано судові рішення у трьох адміністративних справах.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ. На міжнародному рівні політичним і методологічним орієнтиром у аспекті регулярного оновлення наборів даних є Міжнародна хартія відкритих даних, до якої Україна приєдналася розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.09.2016 № 686-р (Cabinet of Ministers of Ukraine, 2016). Її другим принципом є «Своєчасність і повнота», зміст якого полягає в тому, що відкриті дані мають цінність лише тоді, коли вони залишаються релевантними, а оперативне та повне оприлюднення інформації є ключовою передумовою реалізації їхнього потенціалу (Open Data Charter, 2015).

В Україні цей обов'язок деталізує постанова Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835, якою затверджено Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних (далі — Положення). Положення визначає принципи оприлюднення та вимоги до періодичності оновлення наборів (Cabinet of Ministers of Ukraine, 2015).

Один із закріплених у Положенні принципів — оперативність: забезпечення своєчасного оновлення публічної інформації у формі відкритих даних на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних, а також її оприлюднення у первинній (неагрегованій) формі (Cabinet of Ministers of Ukraine, 2015, п. 1).

Відповідно до п. 15 Положення розпорядник інформації обирає періодичність оновлення наборів даних, якщо інше не передбачено законодавством. При цьому він повинен забезпечити максимально можливу частоту оновлення (Cabinet of Ministers of Ukraine, 2015, п. 15). Положення не деталізує критеріїв визначення максимально можливої частоти. На думку автора, цю вимогу доцільно тлумачити з урахуванням циклу створення та зміни первинних даних, суспільного запиту, способу їх оприлюднення й технічних можливостей розпорядника. Водночас неналагоджені внутрішні процеси самі по собі не повинні виправдовувати порушення встановленої періодичності оновлення.

У дослідженні BRDO зазначено, що 26% наборів не було оновлено вчасно, хоча розпорядники самостійно визначали періодичність відповідно до власних робочих процесів (Samokhodskyi et al., 2020). Автори також виявили невідповідність обраної частоти циклу підготовки даних: наприклад, для квартальних фінансових звітів розпорядники зазначали частіше оновлення. Понад 6% наборів були позначені як такі, що мають оновлюватися декілька разів на день, хоча, за оцінкою авторів, це потрібно лише для поодиноких наборів. Вони запропонували, щоб періодичність оновлення пріоритетних наборів визначало Міністерство цифрової трансформації України, а решти — самі розпорядники.

У вересні 2025 року п. 15 Положення було доповнено вимогою враховувати під час вибору періодичності рекомендації Міністерства цифрової трансформації України (далі — Мінцифра), оприлюднені на Порталі (Cabinet of Ministers of Ukraine, 2025).

Положення передбачає такі варіанти періодичності оновлення (Cabinet of Ministers of Ukraine, 2015, п. 15):

- для наборів даних, оприлюднених за допомогою інтерфейсу прикладного програмування, — більш як один раз на день;
- для наборів даних, що мають планову періодичність оновлення, — більш як один раз на день; щодня; щотижня; щомісяця; щокварталу; кожного півріччя; щороку.

Періодичність оновлення набору даних розпорядник повинен зазначити у паспорті набору даних (Cabinet of Ministers of Ukraine, 2015, п. 7).

Пункт 15 Положення також передбачає, що у разі внесення до наборів даних позапланових змін оновлення таких наборів на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних здійснюється протягом трьох робочих днів з моменту внесення таких змін (Cabinet of Ministers of Ukraine, 2015, п. 15). Положення не визначає поняття «позапланові зміни», що залишає відкритим питання, чи охоплює воно, наприклад, виправлення помилок і зміну структури набору.

Отже, розсуд розпорядника щодо періодичності обмежений спеціальними приписами законодавства, переліком передбачених інтервалів та вимогою забезпечити максимально можливу частоту оновлення. Положення також зобов'язує враховувати рекомендації Мінцифри, однак не зазначає, чи мають вони обов'язковий характер, чи є лише орієнтиром.

Дотримання описаних вище вимог охоплюється парламентським контролем Уповноваженого, у якого серед інструментів реагування на порушення є внесення подань та складання уповноваженими особами Секретаріату Уповноваженого та його представниками протоколів про адміністративні правопорушення (Khymchuk, 2026).

За результатами попереднього дослідження автора (Khymchuk, 2026), із восьми проаналізованих подань, які вносив Уповноважений щодо порушень, пов'язаних з відкритими даними за 2016–2025 роки, п'ять стосувалися неоновлення розпорядниками певних наборів даних. Однак лише з текстів самих подань незрозуміло, про які саме набори йде мова. Формулювання «неоприлюднення (неоновлення)» у поданнях також не дає змоги чітко розмежувати ці види порушень.

Ст. 212-3 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі — КУпАП) (Порушення права на інформацію та права на звернення) прямо не виокремлює неоновлення або несвоєчасне оновлення наборів даних як адміністративне правопорушення. Окремо ця стаття встановлює відповідальність за несвоєчасне оприлюднення інформації за Законом України «Про відкритість використання публічних коштів», але цей склад правопорушення не охоплює всіх наборів відкритих даних (Verkhovna Rada of Ukraine, 1984, ст. 212-3). За таких умов Уповноважений може внести подання про усунення порушення, а в разі невиконання його законних вимог уповноважені особи можуть скласти протокол за ст. 188-40 КУпАП. Підставою для такого протоколу буде невиконання законних вимог Уповноваженого, а не саме неоновлення наборів.

У межах раніше дослідженої автором вибірки виявлено один випадок застосування такої процедури (Khymchuk, 2026) — щодо в. о. голови Державної податкової служби у зв'язку з неоновленням наборів даних на порталі відкритих даних. Водночас у цій справі, № 761/6282/23, суд констатував відсутність у діях посадовиці об'єктивної сторони правопорушення, адже відповіді на листи Уповноваженого були надані, а ухвалені рішення супроводжувалися відповідними поясненнями (Shevchenkivskyi District Court of Kyiv, 2023).

У проаналізованих адміністративних справах суди по-різному вирішували питання щодо можливості зобов'язання розпорядників надалі регулярно оновлювати дані. Так, у справі № 500/2730/19 предметом судового розгляду було, зокрема, визнання протиправними дій Великоходачківської сільської ради щодо неоприлюднення та неоновлення наборів даних (Bocharov, 2020). Позивач також просив суд зобов'язати раду опублікувати та регулярно оновлювати інформацію, яку вона зобов'язана оприлюднювати згідно з Положенням. Тернопільський окружний адміністративний суд задовольнив позов частково: він відмовився зобов'язувати раду регулярно оновлювати набори даних. Суд пояснив це тим, що він позбавлений можливості задовольняти вимоги на майбутнє. Рішення суду набрало законної сили (Ternopil Circuit Administrative Court, 2020).

Водночас у рішенні від 31 серпня 2026 року у справі № 260/5042/26 Закарпатський окружний адміністративний суд (Zakarpattia Circuit Administrative Court, 2026) дійшов іншого висновку щодо

зобов'язання відповідача регулярно оновлювати набори даних як способу захисту порушених прав. Зокрема, суд зазначив, що такий спосіб захисту відповідає характеру встановленого порушення та спрямований на забезпечення не лише одноразового виконання відповідачем покладеного на нього законом обов'язку, а й подальшого підтримання оприлюдненої інформації в актуальному стані відповідно до встановленої законодавством періодичності її оновлення. Станом на 7 вересня 2026 року рішення ще не набрало законної сили.

Іншою релевантною до тематики аналізу справою є справа № 990/406/24, де предметом судового розгляду було тривале неоновлення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України набору відкритих даних «Реєстр декларацій родинних зв'язків та доброчесності», який Комісія зобов'язалася оновлювати щороку. Попри те, що Закон України «Про судоустрій і статус суддів» (Verkhovna Rada of Ukraine, 2016), як і Положення, прямо визначають таку інформацію відкритою (за встановленими законом винятками), суди (Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду та Велика Палата Верховного Суду) відмовилися задовольняти позовні вимоги (Cassation Administrative Court of the Supreme Court, 2025; Grand Chamber of the Supreme Court, 2025). Велика Палата оцінювала обмеження доступу за критеріями ч. 2 ст. 6 Закону та дійшла висновку, що під час воєнного стану публікація нових декларацій може створювати ризики для національної безпеки, територіальної цілісності, життя, здоров'я та безпеки суддів і їхніх родичів, а також провокувати вчинення правопорушень щодо них, зокрема кримінальних. При цьому декларації, оприлюднені у складі набору раніше, й понині залишаються в публічному доступі. На думку суду, шкода від розкриття цих даних переважає суспільний інтерес у доступі до них.

Громадська організація «Фундація DEJURE» охарактеризувала таке рішення Великої Палати як свавільне та таке, що легалізує безстрокове і нічим не обґрунтоване закриття даних, які є ключовими для громадського контролю за доброчесністю суддів (DEJURE Foundation, 2025).

Проаналізовані справи свідчать про розбіжність судових підходів до допустимості зобов'язання розпорядника надалі регулярно оновлювати дані як способу захисту порушеного права, якщо можливі порушення періодичності оновлення в майбутньому ще не настали. Крім того, одна з розглянутих справ засвідчує, що суди можуть не визнавати протиправним багаторічне неоновлення набору даних, попри прямо передбачений законодавством обов'язок його оприлюднення та регулярного оновлення.

ВИСНОВКИ. Регулярне оновлення наборів відкритих даних, які підлягають оприлюдненню, є обов'язком розпорядників інформації. Вони можуть визначати періодичність у межах, установлених законодавством, з урахуванням рекомендацій Мінцифри. Вимогу максимально можливої частоти слід тлумачити з огляду на цикл створення та зміни первинних даних, суспільний запит, спосіб їх оприлюднення тощо.

Забезпечення цього обов'язку засобами парламентського контролю ускладнює відсутність у КУпАП окремого складу правопорушення за неоновлення наборів даних. Уповноважений може вимагати усунення такого порушення шляхом внесення подання, а невиконання викладених у ньому законних вимог може бути підставою для складання щодо посадових осіб розпорядників протоколу за ст. 188-40 КУпАП. Однак цей механізм стосується виконання вимог Уповноваженого і не замінює відповідальності безпосередньо за порушення строків оновлення.

Проаналізовані адміністративні справи показують розбіжність підходів до зобов'язання розпорядників регулярно оновлювати набори на майбутнє. При цьому рішення, яким таку вимогу задоволено, на дату дослідження ще не набрало законної сили. Справа щодо декларацій родинних зв'язків та доброчесності засвідчує, що суди можуть визнавати правомірним багаторічне неоновлення набору даних із безпекових підстав, попри прямо передбачений законодавством обов'язок його оприлюднення та регулярного оновлення.

Подальшого дослідження потребують правовий статус рекомендацій Мінцифри щодо оприлюднення наборів відкритих даних, доцільність запровадження окремого складу адміністративного правопорушення за недотримання періодичності їх оновлення та належні способи судового захисту в разі порушення цього обов'язку. Для відкритої науки значення таких досліджень полягає у виробленні пропозицій щодо забезпечення своєчасного доступу до актуальних даних і дієвих засобів захисту в разі їх неоновлення.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Volianiuk, A. (2025). Використання штучного інтелекту у методології організації педагогічних досліджень здобувачами вищої освіти. *Information Technologies in Education*, 57, 48–58. <https://doi.org/10.14308/ite000792>
- Better Regulation Delivery Office. (2025, November 14). How Cabinet of Ministers Resolution No. 835 is being implemented: Monitoring as of November 1, 2025 [Data dashboard]. Tableau Public. https://public.tableau.com/app/profile/brdo.ict.sector/viz/8353_2025/OD_835_to_data_gov_ua [in Ukrainian]
- Bocharov, K. (2020, April 24). The battle for open data: Life hacks from case law. DEJURE Foundation. <https://dejure.foundation/bytva-za-vidkryti-dani-lifhacky-z-sud-praktyky/> [in Ukrainian]
- Cabinet of Ministers of Ukraine. (2015, October 21). On approval of the Regulation on data sets subject to publication as open data: Resolution No. 835. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF> [in Ukrainian]
- Cabinet of Ministers of Ukraine. (2016, September 22). Certain issues of accession to the International Open Data Charter: Order No. 686-r. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/686-2016-%D1%80> [in Ukrainian]
- Cabinet of Ministers of Ukraine. (2025, September 10). On amendments to the Resolutions of the Cabinet of Ministers of Ukraine of October 21, 2015 No. 835 and of November 30, 2016 No. 867: Resolution No. 1151. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1151-2025-%D0%BF> [in Ukrainian]
- Cassation Administrative Court of the Supreme Court. (2025, March 12). Judgment in case No. 990/406/24. Unified State Register of Court Decisions. <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125825657> [in Ukrainian]
- DEJURE Foundation. (2025, September 23). Declarations of family ties and integrity «under lock and key»: The Grand Chamber allowed the qualification commission not to update the data set. <https://dejure.foundation/deklaracziyi-rodynnyh-zv-ca-bcyazkiv-ta-dobrochesnosti-pid-zamkom-velyka-palata-dozvolyla-kvalifikomisiyi-ne-onovlyuvaty-nabir-danyh/> [in Ukrainian]
- Grand Chamber of the Supreme Court. (2025, July 17). Resolution in case No. 990/406/24. Unified State Register of Court Decisions. <https://reyestr.court.gov.ua/Review/130097558> [in Ukrainian]
- Khymchuk, A. (2026). Assessing the effectiveness of the response of the Ukrainian Parliament Commissioner for Human Rights to violations in the field of open data. *NaUKMA Research Papers. Law*, 17, 205–220. <https://doi.org/10.18523/2617-2607.2026.17.205-220> [in Ukrainian]
- Open Data Charter. (2015). International Open Data Charter. https://opendatacharter.org/wp-content/uploads/2023/12/opendatacharter-charter_F.pdf
- Samokhodskyi, I., Lebediev, D., & Tkachenko, R. (2020). Green paper: Open data policy. Better Regulation Delivery Office. <https://brdo.com.ua/wp-content/uploads/2025/10/zk-polityka-vidkrytyh-danyh-1.pdf> [in Ukrainian]
- Shevchenkivskyi District Court of Kyiv. (2023, March 17). Ruling in case No. 761/6282/23. Unified State Register of Court Decisions. <https://reyestr.court.gov.ua/Review/110334159> [in Ukrainian]
- Ternopil Circuit Administrative Court. (2020, January 28). Judgment in case No. 500/2730/19. Unified State Register of Court Decisions. <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87291408> [in Ukrainian]
- Verkhovna Rada of Ukraine. (1984, December 7). Code of Ukraine on Administrative Offences No. 8073-X. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/8073-10> [in Ukrainian]

- Verkhovna Rada of Ukraine. (1997, December 23). On the Ukrainian Parliament Commissioner for Human Rights: Law of Ukraine No. 776/97-VR. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80> [in Ukrainian]
- Verkhovna Rada of Ukraine. (2011, January 13). On access to public information: Law of Ukraine No. 2939-VI. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17> [in Ukrainian]
- Verkhovna Rada of Ukraine. (2016, June 2). On the judiciary and the status of judges: Law of Ukraine No. 1402-VIII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19> [in Ukrainian]
- Zakarpattia Circuit Administrative Court. (2026, August 31). Judgment in case No. 260/5042/26. Unified State Register of Court Decisions. <https://reyestr.court.gov.ua/Review/139335314> [in Ukrainian]

Khymchuk A. V.,

PhD Student, Department of General Theory of Law and Public Law,
National University of Kyiv-Mohyla Academy, Kyiv, Ukraine,
ORCID: 0000-0002-7114-8876, e-mail: a.khymchuk@ukma.edu.ua

REGULAR UPDATE OF OPEN DATA SETS IN UKRAINE: REGULATORY REQUIREMENTS AND OVERSIGHT MECHANISMS

ABSTRACT. *This study aims to explore legal requirements for regular updates to open data sets in Ukraine and mechanisms for overseeing compliance. It uses formal legal analysis and examines the practice of the Ukrainian Parliament Commissioner for Human Rights and court decisions. Information holders must update data regularly but may set the frequency within statutory limits. The maximum feasible frequency should reflect source data creation and modification cycles, which the shortest prescribed interval may not match. Oversight is complicated by the absence of a separate administrative offence for failure to update. The Commissioner may require remedial action through a submission, but liability in such cases concerns non-compliance with its lawful requirements. Courts differ on whether to order regular updates in the future. Further research should assess the need for administrative liability for failure to update and appropriate judicial remedies for non-compliance with this duty.*

KEYWORDS: *public information; open data; update frequency; Ukrainian Parliament Commissioner for Human Rights; judicial protection.*